

מי שאחזו פרק שביעי גיטין

עה.

עין משפט גזר מצוה

א ב מ"י פ"ו מהל'
 אבות הל' ז ופ"ג
 מהל' וזה ה"ו פ"ג ע"ג
 מה ט"ו ע"ג א"ע קמ"ג לח
 ט"ו ע"ג:
 א ג ט"ו ע"ג ט"ו ע"ג פ"ד
 ט"ו ע"ג:
 א ב מ"י פ"ו מהל'
 אבות הל' ז ופ"ג
 מהל' וזה ה"ו פ"ג ע"ג
 מה ט"ו ע"ג א"ע קמ"ג לח
 ט"ו ע"ג:
 א ג ט"ו ע"ג ט"ו ע"ג פ"ד
 ט"ו ע"ג:

מוסף רש"י

שלא בפניו. כגון זה
 שהיה נטמן ומשום דלמרי
 לרעושה אכ"פ, דשגל
 בפניו הוא ובעל כרחו הוא,
 משום הכי איננו ר"ת
 להלל ולקטוי (ט"ו). מאי
 דאיצטרך ליה תקין.
 ואי הו"י נטמן וליקטוי וכל
 הו"י נטמן וליקטוי וכל
 איצטרך להלל ולקטוי דבעל
 כרחו מהו נמי (ט"ו).
 הו"י זה גיטין והגייר
 שלי. כל הגייר אינו מעבד
 לנפשו, אינה מגורשת.
 דכיון דהגייר שלי לא נתן
 לה כלום, דמלאו אמות
 פירות באייר (וע"ל ב).
 על מנת שתחזירי לי
 את הגייר מגורשת.
 ומחזירי דמנתה על מנת
 להחזיר שמה מנתה (ט"ו).

פסקי רי"ד

אמר רב מתקנתו של הלל
 הרי זה גיטין ע"מ שנתני
 לי מאתיים וזו ונתנה לו בין
 מדעתו בין בעל כרחו
 מגורשת דמתנה בעל
 כרחו שמה מתנה ובי
 איצטרך ליה להלל
 ולקטוי שלא בפניו אבל
 בפניו בין מדעתו בין שלא
 מדעתו היא נתינה; ת"ד
 הרי זה גיטין והגייר שלי
 אינה מגורשת ע"מ
 שתחזירי את הגייר הרי זו
 מגורשת ה"ש רישא ומ"ש
 סיפא פ"ד דקט"ו דלא קניא
 גיטא עד שתחזירי לו את
 הגייר ונמא דבעת קניית
 הגט לא יהיב לה מדי
 ורמנא אמר ונתן בידה

מכלל דבעלמא נתינה בעל כרחו לא היא נתינה. וא"ת דהשתא
 לא מפליג בין בפניו בין שלא בפניו דבעל עיניו בעל כרחו
 לא הוא נתינה א"כ למה היה נטמן כראשונה וי"ל דבפניו לא היה
 יכול להענין וי"ל מלמה מלקבלם כדי שיהיה הבית שלו וגם אם היה בפניו
 יעשוהו צ"ד לקבלם בעל כרחו א"ת וא"ת

צבתי ערי חומה דהו כפרטון חמוז
 דעליו לקבלם פשיטא דהו פרטון
 דקאמרינן וי"ל הלוהו ציטוב לא יחזיר
 לו צמדבר משמע דציטוב יחזיר לו
 אפילו בעל כרחו וכן צהוב (צ"מ)
 דף מט. כי אמר ליה שקול זוזך לא
 הו אפילו כשומר חנם ומה איצטרך
 הלל הוון לתקן וי"ל דוקא בעלמא
 פשיטא דהו נתינה שאין המלוה
 מפסיד בקבלת הפרטון אבל הכא
 דע"י הפרטון צריך להחזיר הבית
 וכן ע"י קבלתו הו הגט גט לא הוא
 נתינה וא"ת גבי גט פשיטא דלא הוון
 נתינה ומה צריך ללמוד מתקנתו של
 הלל וכי אם יתן מתנה לחזירו יקבלנה
 בעל כרחו ואור"י ד"ל דכיון דאמר
 לה ה"ו גיטין ע"מ שנתני לי מאתיים
 זוז מלה דעבדתה ויעליו לקבלם
 והו כמו צבתי ערי חומה וקמ"ל
 דאפ"ה צב"כ לא הוון נתינה:

**לאפוקי הכא דמעשה קודם
 לתנאי.** פ"י בקונטרס
 דר' מאיר ור' חנינא לא פליגי אלא
 בצפולות דקאמרינן הכי טעמא
 דהוצרך לאומרו שאלמלא הם
 צמשתם שאף צחק כענן לא יחלו
 וקשה דפרק השוכר את הפועלים
 (צ"מ דף טז). משמע דהדין דפליגי
 רבנן נמי אר"י צמשת קודם לתנאי
 גבי מתנה שומר חנם להיות כשאל"ל
 וא"ת צשלמא תנאי כפול ותנאי קודם
 למעשה והן קודם ללאו ילפינן שפיר
 מתנאי בני גד ובני ראובן מדנתנת
 בזה הענין שמע מינה צענין כי האי
 גוונא אבל שלא יהא מתנה על מה
 שכתוב בתורה ואפשר לקיימו ע"י
 שליח היכי ילפינן מהתם דקאמרינן
 בצמכות (דף עז). דלמא צלאו הכי
 נמי מועיל תנאי אלא דהכי הוה מעשה
 דמייתי בקידושין צפרק האומר (דף
 סא): הו צענין זה שמע מינה דצענין

מכלל דבעלמא נתינה בעל כרחו לא היא נתינה. וא"ת דהשתא
 לא מפליג בין בפניו בין שלא בפניו. כי הכא שאינו נתינה: מאי
 דאיצטרך ליה תקין. ראה שהיה נטמן והמתקין דבעל כרחו ושלא
 בפניו תהא נתינה ואי הוה נמי קאי קמן ואמר לא מקבילנא הוה
 איצטרך להלל נמי לתקוני דתיקוני
 נתינה אלא מה שלא הוצרך לא הוצרך
 וגבי גט דאיסורא הוה לא קיימא
 תקנתא דהלל: ערב צשיליה גט
 פשוט: וי"ד. דמתני': ראה אחרונה.
 א צאלת דייני ממונות (פסגה דף דף לא).
 דאפליגי צאלתו לו כל ראיות שיש
 נך להציא הבא עד שלשים ולא הציא
 עד לאחר שלשים וואמרו לו הבא
 ראיה ואמר אן לי ראיה צקמייתא
 הלכתא כוותיה וצבריתא לית הלכתא
 כוותיה: והגייר שלי. לא יהיב לה
 ולא מידי ורמנא אמר ונתן צידה:
מאי שגא רישא כו. קא סלקא דעמיה
 על מנת לאו מעכשיו הוה כרבנן
 דפליגי עליה דרביי והו כמו לכשתחזירי
 לי הגייר ליהו גט וא"ת אמאי מגורשת
 הו צשעת גירושין לאו מידי קניטא:
היכא דליטיה. אלא לית: לא פליגי.
 ר"מ צמסכת קידושין (דף סא). כל
 תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן
 וכו' דנימא אם לא תחזירי לא יהא
 גט הלך צטל תנאי: הו כפליה
 לא הו גיטא. לר"מ: מכדי. לר"מ
 כל תנאי מהיכא גמרין לכופלו:
מתנאי עבד גדי. שהיה כפול אם יעברו
 ואם לא יעברו (צמבר נב) וכיון דמיניה
 גמרין צענין כי התם תנאי שאלו צו
 המעשה הוצרך קודם למעשה אם
 יעברו זה התנאי ונתתם להם זה
 המעשה ה"ו צענין דנימא אם תחזירי
 יהא גט: לאפוקי הכא. דאמר לה
 זה גיטין צירש א ודער ע"מ שמתחזירי:
משום דהו ליה כו. ובין לר"מ ובין
 לרבנן דלא אפלוג אלא בצפליה
 דמפרש טעמא התם (א) הוצרך הדבר
 לאומרו שאלמלא כן יש צמשת
 שאף צארך כענן לא יחלו: צדבר
אחד. לנעור הידן: ומעשה צדבר
אחר. נחלת מהו הידן מזרחה:
 צדבר

מכלל דבעלמא נתינה בעל כרחו לא היא נתינה
 נתינה מתקוף לה רב פפא ואיתימא רב
 שימי בר אשי ודלמא כי איצטרך ליה לתקוני
 שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו בין בעל
 כרחו הוון נתינה ואיכא דאמרי אמר רבא
 מתקנתו של הלל ה"ו גיטין על מנת שנתני
 לי מאתיים וזו ונתנה לו בין מדעתו ובין בעל
 כרחו הוון נתינה וכי איצטרך ליה להלל
 לתקוני שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו
 בין בעל כרחו הוון נתינה מתקוף לה רב
 פפא ואיתימא רב שימי בר אשי ודלמא
 אפילו בפניו נמי מדעתו אין על כרחו לא
 והלל מאי דאיצטרך ליה תקין (א) אמר רבה
 בר בר חנה א"ר יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג
 במשנתו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן
 וראיה אחרונה (א) הרי זה גיטין והגייר שלי
 אינה מגורשת על מנת שתחזירי לי את הגייר
 מגורשת מאי שגא רישא ומאי שגא סיפא
 אמר רב חסדא הא מני רשב"ג היא דאמר
 התן לו את דמיה ה"ו אפשר דמפייסה ליה
 בדמי מתקוף לה אביי אימור דאמר רשב"ג
 היכא דליתיה בעיניה היכא דאיתיה בעיניה
 מי אמר אלא אמר אביי הא מני ר"מ היא
 דאמר "בעיני תנאי כפול והכא הא לא כפליה
 לתנאי מתקוף לה רבא טעמא דלא כפליה
 לתנאי הא כפליה לתנאי לא הו גיטא
 מכדי כל תנאי מהיכא גמרין להו מתנאי
 בני גד ובני ראובן מה התם תנאי קודם
 למעשה יאף כל תנאי קודם למעשה לאפוקי
 הכא דמעשה קודם לתנאי אלא אמר רבא
 משום דמעשה קודם לתנאי מתקוף לה
 רב אדא בר אהבה טעמא דמעשה קודם
 לתנאי הא תנאי קודם למעשה לא הו
 גיטא מכדי כל תנאי מהיכא גמרין
 להו מתנאי בני גד ובני ראובן מה התם
 תנאי ברבר אחר יאף כל לאפוקי הכא
 דתנאי

תנאי ברבר אחר ומעשה קודם לתנאי
 ממש כי האי גוונא ואם בחקותי תלכו ואם
 סברי כוותיה וכל הני דמתניתין איירי צמנאי כפול אע"ג
 דלא פירש דה"נ מוקי לה לקמן (טו). צרייתא צכפליה
 לתנאי אע"פ שלא פירש וצכל ע"מ
 צצ"ס כגון (סוכה מא): ע"מ שמתחזיריה לי
 דאתרוג וכיוצא צו צעי כפילות וצכל מקום
 צענין תנאי כפול אלא דוקא צשמוי יין ופרועי
 ראש דהו איסורי צפ' צצועת העדות (שפוט
 דף לו): והו דצענין כפילות צכטוטה משום
 דהו איסורא דליא ציה ממונא דליא שאלר
 וצכטו ומה דאמרינן צירושלמי צפרק האומר
 (קידושין פ"ג ה"א) א"ר יוסי א"ר צון צכל
 אחר אית ליה לר"מ מכלל לאו אהא לית ליה
 ונראה להרצ ר' אלחנן דגרסינן צכל אחר לית
 ליה לר"מ וכו' והכא אית ליה ומשני ר'
 חנינא חומר הוה צערוה כלומר אע"ג
 דלא צכל תנאו ומן דרין תנאי צטל ומעשה
 קיים ומשום חומר אין הגט גט ולא
 הקידושין קידושין שאם קבלה קידושין
 מאחר לריכה גט משניהם צבדי איירי התם
 לעיל הקשה עבד ר' אלחנן כיון דצענין
 כיון כפול צצחוה נשך (צ"מ דף עז) גבי
 אי קיימת דידך אנה דקאמר פטומי
 מיילי בעלמא הוה צמשתם שאם התנה
 הוה כמו שהיא אמרה היה מועיל ואמאי
 הא לא כפליה לתנאי ואומר רבינו יצחק
 הא דנקט פטומי מיילי משום דלא מהני
 אפי' לרבנן דר"מ ובי עניינים יש דיש
 מקומות דצענין תנאי גמור ולר"מ תנאי
 כפול ויש מקומות דלא צענין אלא גליי
 דעת ויש מקומות דאפי' גליי דעת לא
 צענין וצפ' האיך מקדש (קידושין דף מט:
 ד"ה צדריס) מפורש: אלא אמר רבא משום
 דמעשה קודם לתנאי. לאו משום דלית ליה
 לרבא כל האומר על מנת כאומר מעכשיו
 דמי דהא הכי הילכתא דלפרישת לעיל (ע"ד
 ד"ה צהוב) ועוד דבעלמא קאמר רבא צי
 צהיך אתרוג זה על מנת שמתחזיריה לי
 החזירי יא ואם לאו כאומר מעכשיו דמי
 יא הכי יא והא לא הוה המתנה אלא כשהחזירי
 ולא אינו צידו ואין נראה לומר דהתם
 מיירי כגון שאמר מעכשיו דא"כ היה לו
 לפרש צדבריו ואע"ג דלא פירש נמי כפילות
 היינו משום דלא מפרש ליה צמשנתו
 אבל אי מיירי צאומר מעכשיו היה לו לפרש
 אלא שרצה רבא ליישב צרייתא זו אפילו
 כרבנן ורביי אלא רבי אמי שפיר כדמסיק
 רב אשי ואיירי נמי משמע לקמן צסוף
 פירקין (טו). דסבר כרבי דקאמר הכל
 מודין צעל מנת שמתא חמה מגרתיקה
 דמעכשיו קאמר וכדכרי כו ומיין אין
 משם ראיה דלא מני למימר איפכא
 הכל מודין דעל מנת לאו כאומר מעכשיו
 דמי דהא צאם תנאי פליגי כ"ש צעל מנת
 דעדיף:

(א) (צמכות מד. צ"מ לת):
 צ"ק סט. צ"ב עקד. צמכות
 ע"ו. צמחירין לא. לעיל לת,
 א לעיל: א (מספחה פ"ב),
 א (קידושין סא. ד) (ד"ב צ"ב)
 קע"ג: א (צדפ"ר צבתי
 ממונא, ולמא מיתב צאלת,
 והו צפרק צבתי ממונות
 צכשטה זה צורף,
 א צדפ"ר וצאלמו,
 א צדריס כו, א) (ע"ל
 ע"ד. א) ט) צמ"ס צערין
 א צמ"ס לוקח, א) (צ"ק
 ק"ת. א) (א) צמכות ע"ד.
 ד"ה מנאי מירא צאלמו
 אחר, א) מיתב ועונה איה
 ממונא. מנאי אהו אהו
 א) (סוכה מא: א) (ד"י צ"ל
 דרי. מהרי"ט ש"ף.)

הגהות הב"ח
 (א) רש"י ד"ה משום וכו'
 התם דהוצרך:

מוסף תוספות

א. עד שיאמר ונתנה
 אני כ"ח שיש עליו כו'
 הדין לקבלם. רש"י.
 ב. שכל זמן שתחזיר
 לתת היא הוא מוכן
 לקבלם, והלכך הו"ל כמו
 שהוא חייב בקבלתם.
 רש"י. ג. ואע"פ שתלה
 הוא בדעת האשה. רש"י.
 לא לחלק (רבא ורב פפא)
 אלא בגט על תנאי דמעשה
 הללו שהיא חייבת כו'
 להשלים תנאי דמו לחוב
 ודמו למתנה וביעובא
 למירק היא עוונא מבית
 בבתי עיר חומה שהבית
 מכור אצלו מכירה גמורה
 אלא רחמנא אוקמיח
 אפידן ומש"ה דמי לחוב
 ודמי למתנה. ר"ן.
 ד. דהא אמר [נתת] מן
 שמעת ליה דאמר בעין
 תנאי קודם למעשה רבי
 מאיר הוא משמע דרבי
 חנינא כן גמליאל פליג
 אכולהו, לכן נראה לי
 דפליג אכולהו. מוס' קידושין
 סא. ה. לר"מ לא
 איצטרך, דבעי תנאי
 כפול, אלא. מוס' הרא"ש
 ע: ד"ה אלא.